

Foreign accent syndromes: The stories people have to tell

Jack Ryalls & Nick Miller, Londen:
Psychology Press, 2015, 243 pp.

De Noorse neuroloog Monrad-Krohn beschreef in 1947 een aparte taalstoornis, de dysprosodie, vaak geassocieerd met rechtshemisferisch letsel. Taalkundig lijkt de spraak intact, maar de persoon lijkt met een vreemd accent te praten. In 1982 introduceerde Whitaker de term Foreign Accent Syndrome (FAS) ter vervanging van de term dysprosodie. De aandoening komt zelden voor en wordt in de meeste inleidingen over afasie ook niet genoemd. Maar je zult er maar last van hebben. Veel mensen die er last van hebben, hebben hun persoonlijke ervaringen op papier gezet en die verhalen zijn gebundeld door Ryalls en Miller, die zelf uitvoerig onderzoek naar het verschijnsel hebben gedaan. Zij hebben ook twee inleidende hoofdstukken geschreven waarin de huidige stand van zaken op een rij wordt gezet. Daarna volgen de persoonlijke verhalen van patiënten, recht uit het hart geschreven (er was geen format, ze zijn ook niet geredigeerd). De patiënten komen uit 'alle' delen van de wereld (niet uit Nederland; ik zou wel eens willen weten of er een Nederlandse patiënt is die de diagnose FAS heeft gekregen). Het lijkt me een unieke kans voor neuropsychologen om zich snel 'bij te scholen' als ze niet vertrouwd zijn met dit verschijnsel.

Working memory and ageing

Robert H. Logie & Robin G. Morris (red.),
Londen: Psychology Press, 2014, 159 pp.

Dit is een boekje in de reeks Current Issues in Memory. Het boekje bevat zes hoofd-

stukken. Salthouse, een van de bekendste onderzoekers op dit gebied, schrijft over individuele verschillen in werkgeheugen bij veroudering. Logie en collega's richten zich speciaal op gebieden waarop er juist geen sprake is van achteruitgang bij veroudering. Kilb en Naveh-Benjamin evalueren het onderzoek naar verdeelde aandacht en werkgeheugen en daarmee de hypothese dat veroudering gepaard gaat met vermindering van resources. Stigsdotter en Nyberg bespreken training van het werkgeheugen bij oudere volwassenen. Charlton en Morris analyseren studies over de relatie tussen wittestofaandoeningen en werkgeheugen. Nagel en Lindenberger bespreken ten slotte neuro-imagingstudies op dit gebied. Voor wie al langer werkzaam is op dit gebied zal het boekje wellicht niet veel nieuws bevatten, maar nieuwkomers biedt het boek een handzaam en leesbaar overzicht van de huidige inzichten op dit terrein.

Betere mensen: Over gezondheid als keuze en koopwaar

Trudy Dehue, Amsterdam: Atlas Contact,
2014, 349 pp.

Dehue weet de mensen aan het denken te zetten in een wereld waarin de wetenschappelijke hypes over elkaar heen buitelen, vooral in de hoek van de psychiatrische aandoeningen. Met de imagingtechnieken en het genetisch onderzoek menen we steeds beter en meer stoornissen te kunnen opsporen. De medicalisering schrijdt voort, de industrie vaart er wel bij en stimuleert die ontwikkeling flink, maar de politiek wil op grotere afstand blijven. Dehue kan er vanuit haar leerstoel, die niet afhankelijk is van geldstromen uit die me-

dische industrie, met een kritisch oog naar kijken en de vinger op wat zere plekken leggen. Het is natuurlijk wat naïef om te denken dat ‘het bewijs’ uit het wetenschappelijk onderzoek hard en duidelijk is: alles wordt vanuit bepaalde denkkaders geïnterpreteerd en andere interpretaties zijn mogelijk. Wetenschap is ook een ‘maatschappelijke’ bezigheid: sommige stromingen krijgen meer aandacht, andere invalshoeken minder. Dehue belicht enkele ontwikkelingen op het gebied van de wetenschap aan de hand van een analyse van het meer fundamentele neurowetenschappelijke onderzoek en het verschijnsel ADHD. Iedereen moet dit boek lezen om weer met twee benen op de grond te staan.

Synopsis of psychiatry: Behavioral sciences/clinical psychiatry, 11th edition

B.J. Sadock, V. A. Sadock & P. Ruiz,
Philadelphia: Wolters Kluwer, 2014,
1472 pp.

De komst van de DSM-5 dwingt natuurlijk veel auteurs van psychopathologische boeken om nog eens naar de teksten te kijken en deze aan te passen aan de ‘nieuwe inzichten’. Dat gold ook voor de auteurs van *Synopsis of psychiatry*. De eerste editie verscheen zo’n veertig jaar geleden. De term synopsis suggereert dat het om een samenvatting gaat, en voor de auteurs die ook betrokken zijn bij het *Comprehensive textbook of psychiatry* van vierduizend pagina’s is het dat ook. Maar het is een hele pil, met van alles wat. Eclectisch noemen de auteurs dat. Het telt 37 hoofdstukken, waarin neurale, psychologische en sociologische processen besproken worden, alsmede diagnostiek, classificatie in de psychiatrie en vervolgens tal van psychiatrische beelden, zowel bij volwassenen als kinderen en ouderen. Met enig speurwerk vindt men ook de gedragsproblematiek die

is gerelateerd aan allerlei neurologische aandoeningen. Ook diverse vormen van behandeling komen aan de orde, zelfs aan hersenstimulatie is een hoofdstuk gewijd. De teksten zijn kort en krachtig, met duidelijke tabellen en goed geïllustreerd met casusbeschrijvingen. Veel ‘value for money’, een handig naslagwerk om op de plank te hebben.

Proefschriften

Behavioral and cognitive profiling in ASD and ADHD

Jolanda van der Meer, proefschrift
Radboud Universiteit, Nijmegen,
september 2014, 279 pp.

Het onderzoek dat in dit proefschrift wordt gerapporteerd, maakt deel uit van het onderzoeksprogramma van Nanda Lambregts-Rommelse (eerder in dit tijdschrift besproken) en is gericht op de overeenkomsten en verschillen tussen ASS en ADHD door de cognitieve profielen van kinderen (vijf tot zeventien jaar) met deze diagnoses en van gezonde kinderen dimensioneel te beschouwen. In de gewone populatie blijkt het vrij zijn van ASS- en ADHD-kenmerken samen te gaan met minder gedragsproblemen en beter cognitief functioneren. Studies uit de hoofdstukken 3 en 4 suggereren dat ADHD en ASS sterk overlappen en ADHD als een minder ernstige variant van de onderliggende aandoening kan worden gezien. Er is geprobeerd om homogene groepen te maken op basis van cognitieve prestaties in plaats van gedragskenmerken en daarbij kwamen geen specifieke cognitieve profielen naar voren, maar wel één groep die langzaam en met veel fouten werkt tegenover een groep die snel en accuraat werkt. Dat gold voor zowel de klinische als de gezonde groep. Tot slot is onderzoek gedaan